

Віта Михайлівна ВІНОГРАДНЯ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
E-mail: vinogradniy_roma@ukr.net

АНАЛІЗ НАПРЯМІВ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКІВ УКРАЇНИ

Виноградня, В. М. Аналіз напрямів управління кредитним портфелем банків України [Текст] / Віта Михайлівна Виноградня // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 21. – № 1. – С. 166-172. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. Охарактеризовано стан банківського кредитування в Україні на сучасному етапі та визначено рівень проблемних кредитів, а також фактори, що спричиняють їх утворення. Проведено аналіз напрямів управління кредитним портфелем банків, зокрема розглядаються питання щодо оптимальної кредитної політики, реструктуризації кредитів, вітчизняної і зарубіжної практики методів оцінки кредитоспроможності позичальників.

Метод. На основі методів аналізу та узагальнення проведено вивчення та узагальнення якості формування кредитного портфелю банків, також використано метод системного підходу для визначення основних напрямів управління кредитним портфелем на сучасному етапі.

Результати досліджень. Проаналізовано кредитний портфель банків України, визначено зовнішні та внутрішні аспекти, що впливають на рівень проблемної заборгованості на сучасному етапі. Встановлено головні завдання та схеми реструктуризації кредитів, напрями управління кредитним ризиком. Визначено методи оцінки кредитоспроможності позичальників, а також обґрунтовано практичні рекомендації щодо управління кредитним портфелем банківських установ.

Ключові слова: кредит; кредитний портфель; проблемні кредити; кредитний ризик.

Vita Mykhailivna VYNOHRADNIA

PhD in Economics,
Associate Professor,
Department of Finance, Money Circulation and Credit
Pereyaslav-Khmelnitsky Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University
E-mail: vinogradniy_roma@ukr.net

ANALYSIS OF DIRECTIONS OF THE LOAN PORTFOLIO MANAGEMENT OF BANKS OF UKRAINE

Abstract

Introduction. It has been characterized the state of bank lending in Ukraine at the present stage. It has been defined the level of problem loans, as well as factors that cause their formation. The analysis of trends of credit portfolio of banks, including the questions on the optimal credit policy, loan restructuring, domestic and foreign practice methods for assessing the creditworthiness of borrowers has been carried out.

Method. On the basis of methods of analysis and synthesis the author has studied the formation of the loan portfolio of banks. The method of a systematic approach to identifying key areas of credit portfolio management today has also been used.

Results. Analysis of the loan portfolio of banks of Ukraine has been carried out. The internal and external aspects that influence the level of bad debts today are defined. The main objectives and the scheme of restructuring of loans, lines of credit risk are established. The methods for evaluating the creditworthiness of borrowers are defined. The practical recommendations for the management of credit portfolio of banks are worked out.

Keywords: credit; credit portfolio; problem loans; credit risk.

JEL classification: G210

Вступ

Для діяльності комерційного банку раціональне управління кредитним портфелем має вагоме значення, адже його ефективність забезпечує в майбутньому дохідність та ліквідність. Завдання банку щодо управління кредитним портфелем передбачає своєчасність повернення заборгованості за кредитами та збільшення обсягів кредитування, а відповідно – і стабільний розвиток традиційних послуг банку та довгострокове і комплексне обслуговування клієнтів.

Окрім цього, саме завдяки кредитуванню комерційні банки можуть розподіляти вивільнені в процесі господарської діяльності кошти суб'єктам господарювання, котрі їх потребують, забезпечуючи тим самим перерозподіл капіталу в перспективні галузі економіки та стабільний розвиток інвестиційної діяльності. В умовах жорсткої конкуренції на ринку банківських послуг важливим є удосконалення напрямів управління кредитним портфелем, при цьому необхідним є постійний їх аналіз та знаходження нових шляхів щодо підвищення якості їх здійснення.

У наукових працях вітчизняних вчених дослідженню управління кредитним портфелем банків присвячені праці О. Д. Василика, А. М. Герасимовича, О. Д. Заруби, Б. С. Івасіва, В. І. Міщенко, А. М. Мороза, М. І. Савлука, А. В. Череп та інших, однак на сучасному етапі зазначена тематика потребує постійного аналізу та удосконалення.

Мета статті

Мета написання статті полягає у аналізі процесів, пов'язаних з управлінням кредитним портфелем банків на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу дослідження

У сучасних економічних умовах на темпи зростання економіки України великий вплив має розвиток банківського кредитування, тому важливим є постійний аналіз якості та напрямів управління кредитним портфелем банків.

Кредитний портфель банку є сукупністю всіх кредитів, наданих за певний період часу. Надання кредитів є однією із найдохідніших банківських операцій, котра забезпечує стабільність існування банку в майбутньому. Також кредити мають найбільшу питому вагу в банківських активах (таблиця 1).

Таблиця 1. Активи банків України у 2012-2014рр (млн грн)*

№ з/п	Назва показника	01.01.2012 р.	01.01.2013 р.	01.01.2014 р.	01.01.2015 р.
I.	Активи банків	1 054 280	1 127 192	1 278 095	1 316 852
	Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	1 211 540	1 267 892	1 408 688	1 520 817
1.	Готівкові кошти та банківські метали	27 008	30 346	36 390	28 337
2.	Кошти в Національному банку України	31 310	33 740	47 222	27 554
3.	Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках	78 395	99 472	78 106	99 752
4.	Кредити надані	825 320	815 327	911 402	1 006 358
	з них:				
4.1	кредити, що надані суб'єктам господарювання;	580 907	609 202	698 777	802 582
4.2	кредити, надані фізичним особам;	174 650	161 775	167 773	179 040
5.	Частка задоволеної заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів, %	9,6	8,9	7,7	13,5
6.	Вкладення в цінні папери	87 719	96 340	138 287	168 928
7.	Резерви за активними операціями банків (з урахуванням резервів за операціями, які обліковуються на позабалансових рахунках)	157 907	141 319	131 252	204 931

*За даними НБУ [8]

Але протягом останнього часу кредитна активність банківських установ в Україні була досить низькою. Загалом збільшення обсягу кредитного портфеля банків у 2014 році відбулося із значною девальвацією національної валюти, що відобразилось на збільшенні кредитних залишків у гривневому еквіваленті. При цьому зниження кредитної активності банківських установ було обумовлене високим

рівнем невизначеності щодо подальшого економічного розвитку, скороченням ресурсної бази, погіршенням кредитоспроможності позичальників, що призвело до прискіпливого вивчення їх фінансового стану чи взагалі відмови на деякий час від кредитування [4].

У сучасних умовах частка проблемних кредитів у банках України є досить високою. Протягом 2014 року обсяг задоволеної заборгованості за кредитами збільшився на 93,59 % та станом на 1.01.2015 року складав 13,5 % клієнтського кредитного портфеля, у I кварталі 2015 після різких валютних коливань зріс з 13,5 % до 17,2 %. За результатами II кварталу 2015 р. цей показник знаходився на рівні 18,7 % (без урахування неплатоспроможних банків – 17,3 %) [6].

Відповідно до чинної класифікації сумнівні та безнадійні до повернення кредити є недіючими кредитами. Згідно з рекомендаціями МВФ, кредити вважають недіючими, якщо сплата основної суми та процентів за ними задовнена: 1) на три місяці (90 днів) або більше; 2) менше ніж на 90 днів, проте відповідно до національних норм нагляду вважається, що обслуговування такого кредиту є «слабким» або «незадовільним». Якщо кредит був кваліфікований як недіючий, то він повинен залишатись у цій категорії до списання або отримання виплат. До обсягу кредитів, кваліфікованих як недіючі, належить загальний обсяг заборгованості за ними, а не тільки задовнена сума. Поряд із недіючими виокремлюють поняття «проблемні кредити», у складі яких розрізняють задовнені та сумнівні. Проте фактично до проблемних кредитів зараховують винятково суму задовнених платежів за кредитом згідно з даними бухгалтерської звітності, а не загальний обсяг кредитів, за якими допущено прострочення. Задовнені кредити – це заборгованість, яка не погашена в термін (строк), встановлений договором [8].

Але не всі банки мають можливість показати реальний рівень проблем у зв'язку з обмеженою можливістю доформування резерви та змушені йти на компроміс з позичальниками. Реальний рівень проблемної заборгованості традиційно відображають у звітності банки з іноземним капіталом, оскільки у них більше можливостей доступу до ресурсів материнських структур і вони не так обмежені в питаннях доформування резервів і капіталізації, як банки з вітчизняним капіталом. Тому реальна сума задоволеної заборгованості за кредитами на сьогодні є дещо вищою [12].

Окреслена ситуація має вкрай негативний вплив на стабільність роботи банків, а також є одним із факторів, що впливає на доступність кредитних ресурсів та розміри відсоткових ставок за ними. Так за останній рік ставки за всіма видами кредитів для фізичних та юридичних осіб в українських банках значно зросли.

Значні обсяги сумнівних та безнадійних кредитів суттєво погіршують фінансовий стан банку, оскільки відбувається втрата активів, що визначають дохід. Також вони змушені формувати значну кількість витрат на покриття резервів за даними кредитами, що знижує рівень їх ліквідності.

На рівень якості кредитного портфеля комерційних банків впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори. На сьогодні до зовнішніх факторів, що впливають на кредитний портфель банків в Україні, можна зарахувати спад в економіці, девальвацію гривні, зниження обороту виробництва основних галузей, військові дії у східному регіоні та анексія АР Крим. Основним внутрішнім фактором, що впливає на якість кредитного портфеля, є недостатній рівень корпоративного управління кредитними ризиками. Прикладом цього може бути значне надання кредитів банками України в іноземній валюті для клієнтів, котрі мали дохід лише в гривнях, тому при зростанні курсу іноземної валюти до національної більшість позичальників виявились неплатоспроможними. Також у боротьбі за клієнта банки іноді здійснювали кредитування без належного вивчення кредитоспроможності позичальника, а заставне майно не завжди було достатнім та ліквідним.

Унаслідок зростання рівня заборгованості за кредитами банки змушені були створювати значні резерви за активними операціями, що негативно вплинуло на рівень капіталізації банківських установ. За рік банки здійснили відрахувань у резерви на суму 103 млрд гривень. Це стало визначальним чинником повернення банківської системи до збитковості – за 2014 рік збитки банківського сектору склали майже 53 млрд грн [3].

При наявності задовнених кредитів банки можуть здійснювати їх продаж іншим організаціям, погасити їх за рахунок резервів або утримувати їх з подальшою зміною умов кредитування.

До управління проблемними кредитами банки здійснюють індивідуальний підхід з урахуванням причин та характеру їх виникнення. Найбільш доцільним рішенням є те, що дасть змогу погасити заборгованість за кредитом з мінімальними витратами банку на проведення процедури її стягнення. Важливим при цьому є вибір правильного рішення щодо реструктуризації кредитної заборгованості, що є тимчасовим заходом, який спрямований на створення сприятливих умов погашення кредиту на час фінансових труднощів позичальника. Головним завданням реструктуризації є надання можливості позичальнику відновити фінансовий стан до рівня, який дозволить йому виконувати власні кредитні зобов'язання належним чином та в повному обсязі.

Схем реструктуризації позичок у банках України на сьогодні існує багато, і залежать вони, як правило, від виду кредиту, його суми та термінів надання та виконуються на розсуд банку з кожним боржником

окремо. Ефективність заходів реструктуризації залежить від компетентності банківських працівників та наявності у їх розпорядженні усіх необхідних засобів.

Реструктуризація проблемної заборгованості передбачає зміну терміну чи умов кредитування таким чином, щоб позичальник, який потрапив у скрутне фінансове становище, мав змогу продовжувати погашати кредит. Сучасні банківські установи використовують такі варіанти реструктуризації: пролонгація кредиту – подовження строку дії кредитного договору при наявності у позичальника фінансових проблем; надання банком кредитних канікул, що передбачає зменшення кредитного навантаження протягом певного періоду; зміна схеми погашення кредиту з класичної на ануїтетну та навпаки; переведення боргу на іншого позичальника; рефінансування кредиту; конверсія – переведення валютного кредиту у гривневий; зниження відсоткової ставки; капіталізація відсотків [5].

У сучасних умовах банківські установи повинні оперативнo реагувати на появу задоволеної заборгованості за кредитами та постійно удосконалювати схеми реструктуризації позичок, щоб у майбутньому не допускати на баланс безнадійної заборгованості, яку досить складно продати на вигідних для банку умовах.

Відповідно, важливим на сучасному етапі є ефективне управління кредитним портфелем банків, що залежить від правильності організації самого процесу кредитування, при якому необхідним є врахування всіх факторів, котрі поєднуються з принципами і методами банківського кредитування в межах сучасної наукової концепції банківського менеджменту, разом із досвідченою командою кредитного аналізу та контролю.

Практика діяльності банків свідчить про те, що заздалегідь не вдається точно передбачити, яка конкретна позиція стане проблемною, а яка буде повністю погашена. Взагалі уникнути ризиків у банківській діяльності неможливо, тому метою процесу управління кредитними ризиками є їх мінімізація. Якість кредитного портфеля банку значною мірою впливає на надійність банку, а тому кредитна діяльність регулюється з боку органів банківського нагляду через певні обмеження та нормативи.

Оцінка рівня ризику за кредитними операціями банку визначається за наступними основними критеріями: оцінка кредитоспроможності позичальника, розрахунок нормативів та постійний моніторинг кредитного портфеля банку, якісна оцінка заставного майна. Для ефективної роботи за кредитними операціями всі ці процеси повинні здійснюватись комплексно, систематично та на високому професійному рівні, що в майбутньому дозволить знизити витрати за кредитними операціями.

До методів, які знижують кредитний ризик, належать: лімітування кредитів; диверсифікація кредитних вкладень; вимога від клієнта достатнього та якісного забезпечення щодо виданих кредитів; контроль та оперативність при стягненні боргу; страхування кредитних операцій [1, с. 156].

Більшість українських банків на сучасному етапі все ще мають недостатньо розвинену систему управління кредитними ризиками та знаходяться в процесі освоєння міжнародного досвіду та напрямів його застосування на вітчизняному ринку банківських послуг.

У сучасних умовах для мінімізації кредитних ризиків вагоме значення має вивчення кредитоспроможності позичальника, що розуміємо як здатність повністю та у визначені терміни розраховуватися за своїми борговими зобов'язаннями. Єдиної методики оцінки кредитоспроможності позичальника не існує, тому банки визначають кредитоспроможності позичальників на основі методики, запропонованої НБУ, розробляють власні підходи або орієнтуються на міжнародний досвід.

У зарубіжній практиці методи і моделі оцінки кредитоспроможності позичальників поділяються на класифікаційні (статистичні методи оцінки) та моделі комплексного аналізу

Серед основних моделей на основі комплексного аналізу кредитоспроможності позичальників до найбільш ефективних, що використовуються в міжнародній практиці, можна зарахувати систему «6 С», PARSER, PARTS, MEMO RISK, CAMPARI та інші. Такі підходи, як правило, передбачають узагальнення кількісних та якісних характеристик позичальника та стали досить популярними завдяки ефективному поєднанню в них аналізу особистих та ділових якостей клієнта.

Для прикладу, у практиці банків США при аналізі кредитоспроможності клієнта широко застосовується система «6 С», згідно з якою критеріями відбору клієнтів є економічні категорії, позначені словами, що починаються на букву «С»: character (характер особистості позичальника, репутація); capacity або cash flow (спроможність вчасно повернути кредит, фінансові можливості або потік грошових коштів); capital (капітал, майно, величина акціонерного капіталу); collateral (забезпечення, види та вартість активів); conditions (економічна кон'юнктура та її перспективи); control (контроль, відповідність кредитної заявки описові кредитної політики банку) [9, с. 329].

Зазначені показники ретельно вивчаються працівниками банку, а також аналізується рівень кредитоспроможності клієнта на основі показників ліквідності, оборотності капіталу, залучення коштів та прибутковості, і тільки після їх розрахунку, на основі усіх отриманих даних визначається клас кредитоспроможності клієнта

Методика CAMPARI та PARSER широко застосовується англійськими банками. Методика CAMPARI

містить аналіз, де: C-Character (характеристика та репутація позичальника), A-Ability (оцінка бізнесу позичальника), M-Means (необхідність звернення за кредитом), P-Purpose (мета кредиту), A-Amount (обґрунтування суми кредиту), R-Repayment (можливість погашення), I-Insurance (спосіб страхування кредитного ризику)).

Методика PARSEER передбачає аналіз, де P-Person (інформація про потенційного позичальника, його репутація), A-Amount (обґрунтування суми кредиту), R-Repayment (можливість погашення), S-Security (оцінка забезпечення), E-Expediency (доцільність кредиту), R-Remuneration (винагорода банку (процентна ставка) за ризик надання кредиту)) [10].

Вітчизняні банки загалом використовують рейтингові та бально-рейтингові методи оцінки кредитоспроможності позичальника, при цьому здійснюючи лише аналіз фінансового стану позичальника, за допомогою розрахунків певних коефіцієнтів та показників (коефіцієнти ліквідності, показники фінансової стійкості, показники рентабельності, коефіцієнт валового прибутку, коефіцієнти оборотності та інше), що не враховують усі параметри, котрі впливають на визначення кредитного ризику, тому ефективним є також використання якісних характеристик позичальника при оцінці його діяльності, які не мають кількісного вираження (характеристика бізнесу, ринкова позиція позичальника, ділова репутація та ін.).

Отримати єдину оцінку кредитоспроможності позичальника на основі ретельно проведеного бізнес-аналізу із узагальненням цифрових і нецифрових даних неможливо. Для обґрунтованої оцінки кредитоспроможності, крім інформації у цифрових величинах, потрібна також експертна оцінка кваліфікованих аналітиків [2, с. 265].

Для якісного управління кредитним портфелем банку є необхідним проведення постійного моніторингу за фінансовим станом позичальників на основі моніторингу їх фінансової звітності та контролю цільового призначення кредиту. Для цього можливими можуть бути виїзні перевірки діяльності позичальників юридичних осіб та перевірка при цьому застави за їх кредитами, важливо також періодично цікавитися станом справ позичальників – фізичних осіб.

Здійснення повноцінного моніторингу якості кредитного портфеля також є неможливим, якщо банк не має розвинутої системи аналітичного обліку. Необхідно передбачити аналітичні параметри, які дозволять формувати вибірки з кредитного портфеля за різними ознаками: групами клієнтів, продуктами, регіонами, точками продажів, виданими сумами, строками кредитування, видами застав, періодами видачі, датами останніх перевірок, колегіальними органами, що приймали рішення, страховими компаніями, які застрахували заставне майно, і так далі [11].

Банки в сучасних умовах повинні також вимагати від клієнтів ліквідне забезпечення позичок заставним майном, при цьому необхідним є правильний розрахунок можливості його реалізації та рівень витрат, який буде при цьому понесений банком.

При сучасній економічній та політичній ситуації для мінімізації кредитних ризиків велике значення має наявність відомостей про кредитну історію потенційних позичальників. В Україні з 2005 року існує практика діяльності кредитних бюро, а також функціонує створена НБУ єдина інформаційна система «Реєстр позичальників», яка фіксує інформацію про боржників, що мають задоволені кредити. Робота кредитних бюро є особливо важливою при кредитуванні фізичних осіб. Але існують проблеми їх роботи, котрі певною мірою мають негативний вплив на якість формування кредитних портфелів банків та ускладнюють процес кредитування. Важливим недоліком є те, що бази даних бюро не є однаковими, тому що вони працюють упродовж різного періоду часу з різними банками та не мають налагодженого процесу обміну інформацією між собою. У світовій практиці функцію консолідації інформації та організації взаємодії між різними кредитними бюро часто здійснюють спеціальні структури, при цьому вони ведуть каталоги кредитних історій усіх бюро, що дозволяє визначити, які з них мають інформацію про конкретного позичальника. Також недоліком роботи є обмежені можливості в отриманні інформації від інших небанківських установ та організацій про боржників, що позбавляє користувачів можливості перевірити платоспроможність потенційних позичальників повністю [7].

Висновки та перспективи подальших розвідок

Відповідно до проведеного дослідження можна зробити висновок, що ефективне управління кредитними операціями банків є одним з найважливіших аспектів їх діяльності, що в майбутньому впливає на формування прибутку та покращує ліквідність. Тому такі установи повинні звертати значну увагу на пошук шляхів щодо удосконалення напрямів кредитування та мінімізації кредитних ризиків. Нині кредитна активність банків України знаходиться на недостатньому рівні, також частка проблемних кредитів у загальному кредитному портфелі є значною. Задовнена заборгованість за кредитами знецінює активи банків, чим погіршує стан банківської системи країни загалом, що вимагає прийняття термінових заходів як з боку Національного банку України, так і з боку самих банківських установ. Основними недоліками щодо формування кредитного портфеля банків на сьогодні залишаються неякісний моніторинг

кредитів, недосконалість методів визначення кредитоспроможності позичальника, недоліки в роботі із заставою тощо. Тому з боку банків є важливим удосконалення оцінки кредитоспроможності позичальників за допомогою моделей комплексного аналізу. Постійний моніторинг кредитного портфеля банку, якісна оцінка заставного майна, залучення висококваліфікованих спеціалістів не тільки вбереже банки від збитків, але й дозволить збільшити обсяги кредитування.

Список літератури

1. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 121-128.
2. Аптекар, С. С. Проблеми і перспективи сучасних методик бізнес-аналізу в оцінці кредитоспроможності позичальників [Текст] / С. С. Аптекар, К. А. Скомаровська // Проблеми економіки. – 2013. – № 3. – С. 265.
3. Банківська система 2015: виклики та перспективи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>.
4. Банківська система України: підсумки 2014 року та ключові тенденції розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_tendency_4_kv_2014_ukr.pdf.
5. Болгар, Т. М. Управління проблемними кредитами вітчизняних банків у сучасних умовах господарювання [Електронний ресурс] / Т. М. Болгар // БІЗНЕСІНФОРМ – 2014. – № 1. – С. 250-253. – Режим доступу: http://www.business-inform.net/pdf/2014/1_0/248_255.pdf.
6. В Україні зросла прострочена заборгованість за кредитами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/finance/1141390-v-ukrajini-zrosla-prostrochenazaborgovanist-za-kreditami.html>.
7. НАБУ: вдосконалення роботи кредитних бюро – крок до розвитку кредитування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/news/-/324911/nabu-vdoskonalennya-roboty-kredytnyh-byuro-krok-do-rozvytku-kredytuvannya>.
8. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
9. Пастернак, А. Л. Моделі аналізу кредитоспроможності позичальника [Текст] / А. Л. Пастернак // Вісник КНУТД. – 2012. – № 6. – С. 326-330.
10. Слав'юк, Р. А. Фінанси підприємств [Текст] : навчальний посібник / Р. А. Слав'юк. — Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. — 460 с.
11. Типові недоліки у сфері управління кредитним ризиком та способи їх усунення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nabu.ua/ukr/analytics/bankivska-sistema-ukrayini/expdumka/317>.
12. Чи погіршиться якість кредитних портфелів банків до кінця року? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/ua/analytics/opinion/13849>.

Список літератури

1. Herasymovych, A. M., Alekseyenko, M. D., Parasii-Verhunencko, I. M. (2004). Analiz bankivskoi diialnosti. Kyiv: KNEU.
2. Aptekar, S. S. & Skomarovska, K. A. (2013). Problemy i perspektyvy suchasnykh metodyk biznes-analizu v otsintsii kredytopromozhnosti pozychalnykiv. Problemy ekonomiky, 3, 265.
3. Bankivska systema 2015: vyklyky ta perspektyvy. (n.d.). Retrieved from: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>.
4. Bankivska systema Ukrainy: pidsumky 2014 roku ta kliuchovi tendentsii rozvytku. (2015). Retrieved from: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_tendency_4_kv_2014_ukr.pdf.
5. Bolhar, T. M. (2014). Upravlinnia problemnymy kredytamy vitchyznianskykh bankiv u suchasnykh umovakh hospodariuvannia. BIZNESINFORM, 1, 250-253. Retrieved from: http://www.business-inform.net/pdf/2014/1_0/248_255.pdf.
6. V Ukraini zrosla prostrochena zaborhovanist za kredytamy. (n.d.). Retrieved from: <http://economics.unian.ua/finance/1141390-v-ukrajini-zrosla-prostrochenazaborgovanist-za-kreditami.html>.
7. NABU: vdoskonalennia roboty kredytnykh biuro – krok do rozvytku kredytuvannia. (n.d.). Retrieved from: <http://news.finance.ua/ua/news/-/324911/nabu-vdoskonalennya-roboty-kredytnyh-byuro-krok-do-rozvytku-kredytuvannya>.
8. Ofitsiyni sait Natsionalnoho banku Ukrainy. (2015). Retrieved from: <http://www.bank.gov.ua>.
9. Pasternak, A. L. (212). Modeli analizu kredytopromozhnosti pozychalnyka. Visnyk KNUVD, 6, 326-330.
10. Slaviuk, R. A. (2004). Finansy pidpriemstv. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury.

-
11. Typovi nedoliky u sferi upravlinnia kredytnym ryzykom ta sposoby yikh usunennia. (n.d.). Retrieved from: <http://nabu.ua/ukr/analytics/bankivska-sistema-ukrayini/expdumka/317>.
  12. Chy pohirshytsia yakist kredytnykh portfeliv bankiv do kintsia roku? (n.d.). Retrieved from: <http://www.credit-rating.ua/ua/analytics/opinion/13849>.

Стаття надійшла до редакції 22.10.2015 р.